

Commissieplan 2017

Normcommissie 341094, Koelinstallaties en warmtepompen

Normalisatie: de wereld op één lijn.

COMMISSIEPLAN 2017

NORMCOMISSIE

341094, Koelinstallaties en warmtepompen

DATUM

1 november 2016

1 Algemene gegevens

1.1 Commissie

341094, Koelinstallaties en warmtepompen

1.2 Werkgebied

Het werkgebied van de normcommissie 341 094 "Koelinstallaties en warmtepompen" is als volgt gedefinieerd: Productnormalisatie op het gebied van machines en uitrusting die toegepast wordt in de koudetechniek, inclusief warmtepompen op het gebied van veiligheid en milieu. De belangrijkste machines hebben een eigen norm, in het kader van de machinerichtlijn. Europese normontwikkeling wordt bevorderd door deelname aan CEN/TC 182 'Refrigerating's systems – safety and environment', CEN/TC 44 'Household refrigerating appliances and commercial refrigerated cabinets' en CEN/TC 113 'Heat pumps and air-conditioning units'. Internationale normontwikkeling wordt bevorderd door deelname aan ISO/TC 86 'Refrigeration'.

Op het gebied van natuurlijke koudemiddelen is er een relatie met de reeks PGS: Publicatiereeks Gevaarlijke Stoffen en specifiek over de Publicatie 13: 2009 Ammoniak als koudemiddel in koelinstallaties en warmtepompen - Richtlijn voor de brandveilige, arbeidsveilige en milieuveilige toepassing van ammoniak als koudemiddel in koelinstallaties en warmtepompen. Bij PGS ligt de focus op milieuhandhaving van verleende vergunningen, waarbij de relatie met de norm is in de set van criteria waaraan door het bevoegd gezag kan worden getoetst.

1.3 Belang

1.3.1 Doelstelling

1.3.2 Motivatie

1.3.3 Regelgeving

2 Commissiestructuur en relaties

2.1 Nationale structuur

Commissie	Naam
341094	Koelinstallaties en warmtepompen

Van belang is hier te vermelden de afstemming met de commissie die betrokken is bij de opstelling van de PGS 13: Ammoniak als koudemiddel in koelinstallaties en warmtepompen - Richtlijn voor de brandveilige, arbeidsveilige en milieuveilige toepassing van ammoniak als koudemiddel in koelinstallaties en warmtepompen. Opgemerkt wordt dat deze publicatie van PGS 13 wordt herzien.

NEN Industrie & Veiligheid

Postbus 5059
2600 GB Delft

Vlinderweg 6
2623 AX Delft

(015) 2 690 90
<email cluster>
www.nen.nl

Nederlands Normalisatie-instituut

DATUM
1 november 2016

PAGINA
3/11

2.2 Internationale relaties

Commissie	Naam	Binding	
CEN/TC 182	Refrigerating systems-safety and environment	Lid	NEN
CEN/TC 182/WG 1 = Disbanded	Basic requirements	-	
CEN/TC 182/WG 2	Design and testing	Lid	Energie-Consult
CEN/TC 182/WG 3 = Disbanded	Installation and Operation	-	
CEN/TC 182/WG 4	Competence	Lid	NVKL, STEK, KNVvK
CEN/TC 182/WG 5 = Disbanded	Risk assessment from the use of flammable refrigerants	-	
CEN/TC 182/WG 6	Revision of EN 378	Lid	NVKL, STEK, KNVvK
CEN/TC 182/WG 7	JWG CEN/TC 182/CEN/TC 54 Pressure vessels for refrigerating systems	Lid	KNVvK
CEN/TC 182/WG 9	Tightness of components	-	
CEN/TC 182/WG 10	Eco-design requirements	-	
CEN/TC 182/WG 11	Revision of EN 14276	Lid	NVKL, STEK, KNVvK
	Revision of EN 14624		
CEN/TC 44	Commercial and Professional Refrigerating Appliances and Systems, Performance and Energy Consumption	Lid	NEN
CEN/TC 44/WG 1	Commercial refrigerated display cabinets	-	
CEN/TC 44/WG 2	Service refrigerated cabinets and counters for use in commercial kitchens	Lid	Gamko
CEN/TC 44/WG 3	Professional ice cream machines	-	
CEN/TC 44/WG 4	Walk-in cold rooms	-	
CEN/TC 44/WG 5	Refrigerated display cabinets for artisan and self made gelato	Lid	R/genT; Gamko, Smeva
CEN/TC 44/WG 6	Commercial beverage coolers and ice cream freezers	Lid	Re/genT
CEN/TC 44/WG 7	Walk-in cold rooms packaged refrigerating units	-	
CEN/TC 113	Heat pumps and air conditioning units	Lid	NEN & VERAC
CEN/TC 113/WG 1 = Disbanded	Heat pumps for heating sanitary water	-	
CEN/TC 113/WG 2 = Disbanded	Measurement of sound power level	-	

DATUM
1 november 2016

PAGINA
4/11

CEN/TC 113/WG 3 = Disbanded	Requirements	-	
CEN/TC 113/WG 4 = Disbanded	Air conditioning units	-	
CEN/TC 113/WG 5 = Disbanded	Refrigerant compressors and condensing units for refrigeration	-	
CEN/TC 113/WG 6	Refrigerant compressors – Presentation of performance data	-	
CEN/TC 113/WG 7	Heat Pumps, air conditioners and chilling liquid packages - testing and rating at part load conditions	Lid	VERAC
CEN/TC 113/WG 8	Rating and testing for performance	-	
CEN/TC 113/WG 9	Sound rating of heat pumps, air conditioners and liquid chilling packages	-	
CEN/TC 113 – WG 10	Heat pumps for domestic hot water production and revision of EN 16147	-	
CEN/TC 113 – WG 11	Direct expansion- to-water units	-	
CEN/TC 113 – WG 13 = Disbanded	Testing of cooling appliances for transportation		
CEN/TC 113 – WG 14	Revision of EN 1397	-	
		NL - Binding	Bedrijf
ISO/TC 86	Refrigeration and air-conditioning	P	NEN
ISO/TC 86/SC 1	Safety and environmental requirements for refrigerating systems	P	STEK, Energie – Consult, NVKL
ISO/TC 86/SC 2 = Disbanded	Terms and definitions	P	-
ISO/TC 86/SC3 = Disbanded	Testing and rating of factory-made refrigeration systems	O	-
ISO/TC 86/SC 4	Testing and rating of refrigerant compressors	O	-
ISO/TC 86/SC 5	Testing and rating of household refrigeration appliances	O	-
ISO/TC 86/SC 6	Testing and rating of air-conditioners and heat pumps	P	NVKL
ISO/TC 86/ SC 7	Testing and rating of commercial refrigeration's	O	-
ISO/TC 86/SC 8	Refrigerant and refrigeration lubricants	P	STEK, NVKL

Toelichting.

Voor CEN commissies geldt dat de normcommissie advies en stemrecht heeft op de genoemde Europese ontwikkelingen.
Voor ISO commissies geldt dat er onderscheid wordt gemaakt tussen P-leden (participants) en O-leden (observers).

DATUM

1 november 2016

PAGINA

5/11

P-leden doen actief mee aan de ontwikkeling van normen en hebben stemplicht.
O-leden hebben toegang tot de documentenstroom en kunnen reageren, maar zij hebben geen stemplicht.

3 Commissiesamenstelling en stakeholdercategorieën

Ledenbestand per 1 november 2016

Naam persoon	Werkgever	Belang-hebbende	Rol	Categorie stakeholder
ir. G.J. Koster	GEA Refrigeration Netherlands N.V.	NVKL	VZ	3
P. Beks	Re/gent BV	Re/gent	Lid	7
Vacature	KNVvK	KNVvK	Lid	4
K. Evers	Smeva BV	NKI	Lid	1
N. Govers	Gamko	NKI	Lid	1
J. de Knegt	STEK	STEK	Lid	3
H. Kranenberg	Daikin Europe N.V.	VERAC	Lid	3
Ing. C. van der Lande	Unie Chemie	NVKL	Lid	1, 5
R. van Berkel	NVKL	NVKL	Lid	1,5
Ing. J. Odie	Energie Consult Holland B.V.	KNVvK	Lid	7,8
C.M. van de Sande	NVKL	NVKL	Lid	1,5
H. Westera	VDH Products	NKI	Lid	1, 5
Mw. drs. Wiene Fokkinga	NEN	NEN	SEC	-

Ontbrekende belangrijke stakeholdercategorieën

Stakeholdercategorie	Reden van niet-deelname

Verklaring van de stakeholdercategorieën

	Stakeholders	Omschrijving
1a	Directe gebruikers	Eindgebruiker van dienst, proces of product
1b	Brancheorganisaties directe gebruikers	Als groep, in de vorm van belangenorganisaties

DATUM
1 november 2016

PAGINA
6/11

2a	Voorwaarde scheppende organisaties / opdrachtgevers	Organisaties die de voorwaarden bepalen waaraan het product of dienst moet voldoen. Bijv. opdrachtgevers. Wetmatige voorwaarden worden door wetgevende instanties bepaald (zie onder 9).
2b	Brancheorganisaties van voorwaarde scheppende partijen	
3a	Adviserende organisaties	Organisaties die andere belanghebbenden inhoudelijk kunnen adviseren (bijv. ingenieursbureaus, adviesbureaus, consultancy)
3b	Brancheorganisaties van adviserende partijen	
4a	Uitvoerende / toepassende / dienstverlenende organisaties	Productnormalisatie: organisaties die het product gebruiken / toepassen in hun dienstverlening naar de eindgebruiker toe (bijv. aannemer, installateur). Dienstenormalisatie: organisaties die een proces of dienst verlenen aan de eindgebruiker (bijv. schuldhulpverlener).
4b	Brancheorganisaties van uitvoerende / dienstverlenende / toepassende partijen	
5a	Producenten / leveranciers van hoofdproduct	Bij productnormalisatie is dit de hoofdproducent / hoofdleverancier. Bij dienstenormalisatie wordt deze categorie niet gebruikt. De rol van 'producent / leverancier' wordt vervuld door de uitvoerende, dienstverlenende organisatie.
5b	Brancheorganisaties van producenten / leveranciers van hoofdproduct	
6a	Producenten / leveranciers van aanhangende producten en diensten	Bij productnormalisatie betreft dit producenten / leveranciers van producten die als grondstof, halffabricaat of rest-/afvalstof in de productketen voorkomen. Bij dienstenormalisatie betreft het de aanbieders van aanvullende diensten.
6b	Brancheorganisaties van producenten / leveranciers van aanhangende producten en diensten	
7	Onderzoek- en kennisinstellingen	Instellingen die zonder direct commercieel belang kennisleverancier zijn of onderzoek verrichten. Bijv. onderwijsinstellingen, laboratoria, onderzoeksinstituten.
8	Controlerende instanties	Bijv. inspectiediensten, certificeringinstellingen
9	Wetgevende instanties	Overheden
10	Bestaande/nieuwe initiatiefnemers	Partijen die alternatieve initiatieven ondernemen vergelijkbaar met NEN (normen, certificatieschema's, richtlijnen etc.)
11	Contextbepalers groter geheel	Organisaties (bijv. stichtingen, platforms) die op generieke wijze betrokken zijn.

Review belanghebbenden

Laatste review belanghebbende partijen in de normcommissie: **2014**

Eerstvolgende review belanghebbende partijen in de normcommissie: 2018

4 Publicaties

4.1 Nationaal

Norm	Titel	Jaar
NPR 7600	Toepassing van koolwaterstoffen als koudemiddel in koelsystemen en warmtepompen	2013
NPR 7601	Toepassing van kooldioxide als koudemiddel in koelsystemen en warmtepompen	2013
prEN 378	Koelsystemen en warmtepompen - Veiligheids- en milieueisen - Deel 1: Basiseisen, definities, classificatie en selectiecriteria	2013
NEN – EN 13313	Koelsystemen en warmtepompen - Bekwaamheid van personeel	2010
NEN-EN 14624	Prestaties van mobiele lekdetectoren en van controleapparatuur van gehalogeneerde koelmiddelen	2013
NEN –EN 14276	Drukapparatuur voor koelsystemen en warmtepompen - Deel 1: Drukvaten - Algemene eisen	2011

Voor meer publicaties kunt u kijken op www.nen.nl

4.2 Europees

[Publicaties van CEN/TC 44](#)

[Publicaties van CEN/TC 113](#)

[Publicaties van CEN/TC 182](#)

4.3 Internationaal

[Publicaties van ISO/TC 86](#)

5 Ambitie, doelstellingen en diensten - Het Serviceprofiel

Jaarlijks wordt een klanttevredenheidsonderzoek gehouden onder de normcommissieleden van NEN. Hieruit blijkt dat NEN meer duidelijkheid moet geven over de toegevoegde waarde. Dit doen we door middel van het Serviceprofiel.

In het Serviceprofiel wordt de dienstverlening van NEN aan de normcommissie vastgelegd. Het maakt de behoefte van de normcommissie inzichtelijk, waardoor NEN zijn toegevoegde waarde voor de normcommissie kan optimaliseren. Mensen en middelen kunnen zo effectief en efficiënt mogelijk worden ingezet.

Waar bestaat het Serviceprofiel uit?

Het Serviceprofiel is een afspraak op het niveau van de normcommissie. Het gaat om de toegevoegde waarde van de dienstverlening van NEN voor normcommissies. Individuele afspraken met commissieleden worden hierin niet meegenomen.

Het profiel bestaat uit vier aspecten:

- Invloed: inhoud en toepasbaarheid van normen en andere afspraken beïnvloeden vanuit het belang van de eigen organisatie, de sector en/of de maatschappij.
- Draagvlak: het creëren van een zo breed mogelijk draagvlak voor oplossingen die worden vastgelegd in normen of andere afspraken.
- Netwerk: toegang tot een Nederlands, Europees en/of internationaal netwerk van personen en organisaties.
- Kennis: kennis van normen, maar ook kennis van ontwikkelingen op het gebied van technologie, regelgeving en toepassing van normen.

Onder ieder aspect zijn verschillende diensten van NEN gecategoriseerd. Ieder aspect is opgedeeld in een basis serviceniveau en in aanvullende niveaus. Aan iedere normcommissie wordt ten minste het basis dienstverleningsniveau geleverd. Het is aan de commissieleden om te bespreken of zij behoefte hebben aan aanvullende dienstverlening.

Door de grafische weergave van het Serviceprofiel wordt het belang van de vier aspecten voor de normcommissie inzichtelijk. NEN kan hier in overleg met de normcommissie zijn dienstverlening op aanpassen.

<invoegen afbeelding Serviceprofiel>

<Instructie voor het openen van de Serviceprofiel generator.

1. Ga naar de map J:\Office\NENDOC\NEN Templates\4. Vergadering
2. Klik op 'Serviceprofiel Generator'.
3. Kies voor ieder gebied van toegevoegde waarde het juiste niveau.
4. Vul een naam en jaartal in. Deze komen automatisch in de bestandsnaam te staan van de kopie van het plaatje dat wordt opgeslagen in de map J:\Office\NENDOC\NEN Templates\4. Vergadering\Serviceprofielen.
5. Klik op 'Genereer Serviceprofiel'.
6. Er opent (na ongeveer 3-4 sec.) een Word bestand met het plaatje. Dit plaatje kan je via copy-paste in je commissieplan invoegen.>

6 Werkprogramma, doelstellingen en geplande activiteiten

6.1 Nationaal werk

Het doel van NC 3411094 is:

- een oordeel vormen over de behoefte aan (geharmoniseerde) normen voor koelinstallaties en warmtepompen vanuit Nederlands perspectief (voor industrieel en/of professioneel gebruik);
- “de stem van Nederland” vertegenwoordigen in de internationale normalisatie activiteiten, zoals bijv. CEN/TC182, CEN/TC 44, CEN/TC 113, CEN/TC 423 en ISO/TC86;
- bespreken van onderwerpen uit overlappende gebieden zoals electro, energielabeling etc....;
- volgen van richtlijnen ATEX 95 en 137, machinerichtlijn, PED;
- bij voldoende behoefte kunnen nationale documenten voor de NL markt worden opgesteld.

6.2 CEN/CENELEC werk

[Werkprogramma van CEN/TC 44](#)

[Werkprogramma van CEN/TC 113](#)

[Werkprogramma CEN/TC 182](#)

6.3 ISO/IEC werk

[Werkprogramma ISO/TC 86](#)

6.4 Overige afspraken

Vanuit de nationale normcommissie wordt actief deelgenomen aan het internationale normalisatiewerk in de CEN/TC 182. Vanuit NL is aan het secretariaat CEN/TC 182 aangegeven dat NL belangstelling heeft voor het leveren van een NL voorzitter voor de Europese werkgroep CEN/TC 182- WG 4 om de herziening van EN 13313-4 uit te willen voeren. Verwacht wordt dat medio 2016 er een definitief besluit is over de NL inzet over het voeren van het secretariaat CEN/TC 182- WG 4.

7 Lidmaatschappen van werkgroepen

7.1 Lidmaatschappen van Europese werkgroepen

Werkgroepnummer	Werkgroepnaam	Naam expert
CEN/TC 182	Refrigeration systems, safety and environmental requirements	NEN en lid van NC
CEN/TC 182/WG 1	Basic requirements	-
CEN/TC 182/WG 2	Design and testing	J. Odie
CEN/TC 182/WG 3	Installation and Operation	-
CEN/TC 182/WG 4	Competence of personnel – Revision	Coen van de Sande

DATUM
1 november 2016

PAGINA
10/11

	EN 13313	J. de Knegt J. Odie
CEN/TC 182/WG 6	Revision of EN 378	J. de Knegt C. van de Sande J. Odie
CEN/TC 182/WG 7	JWG CEN/TC 182/CEN/TC 54 Pressure vessels for refrigerating systems	J. Odie
CEN/TC 182/WG 9	Tightness of components	-
CEN/TC 182/WG 10	Eco-design requirements	-
CEN/TC 182/WG 11	Revision of EN 14276	J. de Knegt C. van de Sande J. Odie
Ad-hoc	Revision of EN 14624	-
CEN/TC 44	Commercial and Professional Refrigerating Appliances and Systems, Performance and Energy Consumption	NEN en lid van NC
CEN/TC 44 WG 2	Service refrigerated cabinets and counters for use in commercial kitchens	N. Govers
CEN/TC 44/WG 5	Refrigerated display cabinets for artisan and self made gelato	N. Govers, P. Beks, K. Evers
CEN/TC 44/WG 6	Commercial beverage coolers and ice cream freezers	P. Beks
CEN/TC 113	Heat pumps and air conditioning units	W. Fokkinga en H. Kranenberg
CEN/TC 113/WG 1	Heat pumps for heating sanitary water	-
CEN/TC 113/WG 2	Measurement of sound power level	-
CEN/TC 113/WG 3	Requirements	-
CEN/TC 113/WG 4	Air conditioning units	-
CEN/TC 113/WG 5	Refrigerant compressors and condensing units for refrigeration	-
CEN/TC 113/WG 6	Refrigerant compressors – Presentation of performance data	-
CEN/TC 113/WG 7	Heat Pumps, air conditioners and chilling liquid packages - testing and rating at part load conditions	H. Kranenberg
CEN/TC 113/WG 8	Rating and testing for performance	-
CEN/TC 113/WG 9	Sound rating of heat pumps, air conditioners and liquid chilling	-

DATUM
1 november 2016

PAGINA
11/11

	packages	
CEN/TC 113/WG 13	Testing of cooling appliances for transportation	-
CEN/TC 113/WG 14	Revision of EN 1397	

Opgemerkt wordt dat de secretaris van de normcommissie, mevrouw Fokkinga aangemeld is bij iedere werkgroep van CEN/TC 182; CEN/TC 44 en CEN/TC 113 om de documenten te kunnen inzien en er op te kunnen reageren.

7.2 Lidmaatschappen van internationale werkgroepen

Werkgroepnummer	Werkgroepnaam	Naam expert
ISO/TC 86	Refrigeration and air-conditioning	NEN en lid van NC
ISO/TC86/SC1	Safety and environmental requirements for refrigerating systems	J. de Knecht, J. Odie, C. v.d. Sande
ISO/TC 86/SC2	Terms and definitions	-
ISO/TC 86/SC3	Testing and rating of factory-made refrigeration systems	-
ISO/TC 86/SC4	Testing and rating of refrigerant compressors	-
ISO/TC 86/SC5	Testing and rating of household refrigeration appliances	-
ISO/TC 86/SC6	Testing and rating of air-conditioners and heat pumps	C. van der Lande
ISO/TC 86/SC7	Testing and rating of commercial refrigerated display cabinets	-
ISO/TC 86/SC8	Refrigerants and refrigeration lubricants	J. de Knecht, C. v.d. Sande

8 Evaluatie en voortgangsrapportage

In 2015 heeft de normcommissie 2 keer vergaderd. Halverwege 2015 is er een personele wisseling geweest van de secretaris. Er is gestart met de voorbereidingen om invulling te geven aan de NL inzet voor herziening van EN 13313 – 4 met bijbehorende NL convenor en secretariaat van CEN/TC 182 – WG 4.